

PINNALLA 2025

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) strategia 2021–2025

Maailma muutoksessa

Tulevan ennakkoinnista on tullut yhä vaikeampaa. Keväällä 2020 iskenyt maailmanlaajuinen pandemia osoitti, että vastaan voi tulla yllättäviä tekijöitä, joihin koko yhteiskunnan on reagoitava.

Järjestöiltä vaaditaan valmiutta reagoida nopeasti, kykyä tunnistaa ja ennakoida toimintaympäristön ja kohderyhmiensä tarpeita ja muokata toimintaansa niiden mukaan sekä osaamista verkostojen ja kumppanuuksien rakentamiseen ja teknologian hyödyntämiseen.

Arvioimme, että tulevalla strategiakaudella erityisesti seuraavat **toimintaympäristön muutokset** vaikuttavat toimintaamme:

- kiristynyt julkinen talous ja järjestöjen rahoituspohjan kaventuminen,
- väestön ikääntyminen ja monimuotoistuminen,
- vapaa-ajan ja luonnonympäristöissä liikkumisen lisääntyminen,
- teknologian ja digitaalisten viestintäkanavien sulautuminen osaksi arkea,
- ilmastonmuutos.

SUH:n vahvuuksia tässä muuttuvassa maailmassa ovat pitkä kokemus, monipuolinen uimataidon ja vesiturvallisuuden asiantuntijuus, laadukas ja tunnustettu koulutus, laajat verkostot kotimaassa ja kansainvälisesti sekä tunnettu brändi.

Uima- ja vesiturvallisuustaidot kansalaistaidoiksi

Suomessa vietetään paljon aikaa vesillä ja veden äärellä ympäri vuoden: yli 300 000 kilometriä rantaviivaa, 2500–3000 uimarantaa, 250 uimahallia ja kylpylää, paljon muita allastiloja vesiliikuntakäytössä ja lähes 250 talviuintipaikkaa. Uinti ja vesiliikunta kiinnostaa eri ikäisiä ja on aikuisten suosituimpia liikuntamuotoja. Uimahalleissa on vuosittain yli 25 miljoonaa käyntikertaa. Myös veneilyn, vesillä ja jäällä liikkumisen sekä erilaisten vesiliikuntapalveluiden suosio on kasvussa. Vesi elementtinä sopii kaikenikäisille ja toimintakyvyltään erilaisille ihmisille.

Suomessa asuvista kuudesluokkalaisista 76 % ja aikuisista 68 % on uimataitaisia pohjoismaisen uimataidon määritelmän mukaan. Koulujen uimaopetuksen vähäisyys tai puuttuminen kokonaan on yhteydessä lasten heikompaan uimataitoon. Vain hieman yli 20 % kunnista järjestää uimaopetusta kansallisen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisesti alakoulun kaikilla luokka-asteilla. Kuntakohtaiset erot lasten uimataidossa ovat suuria. Vähemmän koulututtuneiden, vanhempien ikäluokkien ja maahanmuuttajataustaisten joukossa on enemmän uimataidottomia ja heikkouimataitaisia.

Suomessa hukkui tapaturmaisesti vuosina 2014–2018 keskimäärin 145 ihmistä vuodessa. Heistä lähes 50 % oli päihtyneitä, 84 % miehiä ja 63 % yli 60-vuotiaita. Hukkuminen on myös yksi yleisimpiä lasten tapaturmaisista kuolemansyistä. Hukkumisriskiä kasvattavat heikko toimintakyky ja uimataito, perussairaudet, pelastusliivien käyttämättä jättäminen, päihteet, lasten jättäminen valvomatta, sääolosuhteet ja se, ettei tunneta vesiympäristöön liittyviä riskejä. Suurin osa hukkumisista tapahtuu valvomattomissa olosuhteissa, useimmin sisävesillä. Yleisimmin hukkumiset tapahtuvat uimiseen liittyen, vesiliikenteessä tai veteen putoamisen tai liukastumisen sekä jäihin vajoamisen seurauksena. Allasolosuhteissa hukkumisia tapahtuu

vähän, koska uimahalleissa ja kylpylöissä tehdyn pitkäjänteisen turvallisuustyön tuloksena veden alle vajonneet onnistutaan pääsääntöisesti pelastamaan valvojien toimesta.

Suhteutettuna asukaslukuun Suomessa hukkuu selvästi enemmän ihmisiä kuin muissa Pohjoismaissa. Tästä huolimatta Suomessa hukkumiskuolemien vähentämiselle ei ole asetettu kansallisia tavoitteita ja ennaltaehkäisevään vesiturvallisuustyöhön käytettävät resurssit ovat vähäisiä verrattuna esimerkiksi liikenne- tai paloturvallisuustyöhön.

Uimataito ja hyvät vesi- ja jääturvallisuustaidot antavat ihmisille vapauden liikkua vesillä, jäällä ja veden äärellä turvallisesti läpi elämän. Kaikilla on oikeus nauttia vedestä.

Arvomme

Yhdessä – Asiantuntevasti – Oppimisesta iloiten

Visiomme – yksikään ei huku

Jokainen Suomessa asuva osaa uida ja ennakoida mahdollisia vaaratilanteita vesillä ja jäällä sekä omaa riittävät tiedot ja taidot itsensä tai toisen pelastamiseen veden varasta.

Tehtävämme

Olemme koulutus- ja valistusorganisaatio, jonka tehtävänä on uimataidon, vesi- ja jääturvallisuuden sekä niihin liittyvien olosuhteiden edistäminen.

Tehtävää toteutamme yhteistyössä jäsenjärjestöjemme, uimahalli- ja kylpyläalan, kuntien, viranomaisten, alan oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Valintamme tehtävämme toteuttamiseksi ja visiomme saavuttamiseksi

1. Uimataidon edistäminen elämäntilanteissa
2. Vesi- ja jääturvallisuuden edistäminen
3. Olosuhteiden kehittäminen

1. Uimataidon edistäminen elämäntilanteissa – uimataito kuuluu kaikille

Tavoitteet:

- Uimataitoisten osuus väestöstä kasvaa strategiakauden aikana. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisten uimataitoon.
- Yhä useampi kunta järjestää uimaopetusta esikoululaisille.
- Yhä useampi kunta järjestää kansallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti uimaopetusta alakoulun kaikille luokka-asteille.
- Uimataidosta ja uimataidon saavuttamisen esteistä on ajantasaista tutkittua tietoa.
- Suomessa on SUH:n kouluttamia ammattilaisia edistämässä eri-ikäisten uimataitoa.

Mittarit:

- Uimataidon kehitystrendi (mm. kansallinen uimataitotutkimus, varusmiesten uimataito)
- Uimaopetuksen määrä ja laatu esi- ja alakouluissa eri kunnissa
- Uimataidosta tehdyt tutkimukset
- SUH:n kouluttamien ammattilaisten määrä, sijoittuminen ja koulutusten laatu.

2. Vesi- ja jääturvallisuuden edistäminen – jokainen voi olla hengenpelastaja

Tavoitteet:

- Hukkumiskuolemien laskeva trendi jatkuu strategiakaudella.
- Hukkumiskuolemista ja niihin liittyvistä tekijöistä on ajantasaista tutkittua tietoa.
- Hukkumisten ehkäisytyön tavoitteet ja työtä tekevien toimijoiden roolit, vastuut ja resursointi on määritelty kansallisesti. Viisaasti Vesillä -kampanjalla on pysyvä rahoitus.
- Vesiliikenteen promilleraja on sama kuin tieliikenteessä.
- Ihmisillä on tietoa veteen liittyvistä riskeistä ja siitä, miten varustautua oikein liikkuessaan veden äärellä, vesillä ja jäällä sekä he osaavat tarvittaessa pelastaa itsensä ja toisen. Pelastusliivien ja naskalien käyttö lisääntyy.
- Suomessa on SUH:n kouluttamia hengenpelastuksen ja vesiturvallisuuden ammattilaisia.
- Hengenpelastuksen kilpailutoiminta lisääntyy ja näkyvyys kasvaa.

Mittarit:

- Hukkumiskuolemien kehitystrendi (mm. SUH:n ennakkotilastot ja Tilastokeskuksen tilastot)
- Hukkumiskuolemista tehdyt tutkimukset
- Kansalliset tavoitteet (kyllä/ei) ja Viisaasti Vesillä -kampanjan rahoitus
- Vesiliikenteen promilleraja sama kuin tieliikenteessä (kyllä/ei)
- SUH:n valistus- ja viestintätoiminnalla tavoitetut ihmiset ja näkyvyys eri kanavissa
- SUH:n kouluttamien ammattilaisten määrä, sijoittuminen ja koulutusten laatu.
- Hengenpelastuksen harrastajien määrä ja lajin näkyvyys.

3. Olosuhteiden kehittäminen – yhdenvertaiset olosuhteet

Tavoitteet:

- Uimahallit, kylpylät, uimarannat ja talviuintipaikat ovat yhdenvertaisesti saavutettavissa ja niiden määrä pysyy nykytasolla.
- Vesiliikunnan olosuhteista ja niiden käytöstä on ajantasaista tutkittua tietoa.
- Uimahalleissa, kylpylöissä, talviuintipaikoilla ja uimarannoilla on lakien, ohjeiden ja suositusten vaatimat turvallisuusasiat kunnossa.
- Kunnat ja muut toimijat rakentavat ja ylläpitävät monipuolisia vesiliikunnan olosuhteita ja palveluja huomioiden eri kohderyhmien tarpeet, esteettömyyden ja turvallisuuden ja kestävä kehityksen periaatteet.
- Energiatehokkaan uimahallirakentamisen edistäminen ja yhteistyö vesistöjen suojelua edistävien toimijoiden kanssa.

Mittarit:

- Uimahallien, kylpylöiden, uimarantojen ja talviuintipaikkojen määrä.
- Olosuhteista tehdyt tutkimukset.
- SUH:n allasturvallisuuden tilastot, turvallisten vauva- ja perheuintipaikkojen määrä
- Uimahallibarometri, liikuntapaikkarakentamisen määrärahat (uimahallien, uimarantojen, talviuintipaikkojen osuus) ja rakentamishankkeiden laatu.
- Energiatehokkaiden/vähähilisten ratkaisujen käyttöönotto uimahallirakentamisessa ja yhteistyön eri toimijoiden kanssa vesistöjen suojelemiseksi.

Valintojemme toteuttamiseksi

- Koulutamme ja neuvomme ammattilaisia.
- Viestimme ja valistamme suurta yleisöä.
- Vaikutamme päättäjiin.
- Kannamme yhteiskuntavastuamme.

Työmme kivijalka ovat **osaava henkilöstö ja kouluttajat, vahva talous, tiivis kumppanuus jäsenjärjestöjemme ja muiden sidosryhmien kanssa sekä hyvät kansainväliset yhteydet.**

Tavoitteidemme toteuttamiseksi tehtävät toimet, toiminnan kohderyhmät ja painopisteet tarkennetaan vuosittain toimintasuunnitelman yhteydessä ja erillisissä suunnitelmissa (esim. yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma tai viestintästrategia).

Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti liiton toimi- ja luottamushenkilöiden sekä liittokokousten toimesta.

